

GEMEENTE HELLENDOORN	
Behand.:	PUMOS
30 AUG 2010	
A/X Stuk	Trefw.: ISRAAD 14-9-10
Werkpr.: CIRCULARES	
Kopie aan: BWR/Com GKO WJO PKV	
Archief N/N. reeks / X/Vertr.:	

Vereniging van
Nederlandse GemeentenBrief aan de leden
T.a.v. het college en de raadInformatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n) 1

betreft

ons kenmerk

datum

Modelverordening ruimte- en
inrichtingseisen peuterspeelzalen Lbr. 10/083

BAOZW/U201001705

13 augustus 2010

Samenvatting

In deze ledenbrief bieden wij gemeenten een modelverordening aan voor de ruimte- en inrichtingseisen van peuterspeelzalen.

In het landelijk beleidskader voor de kwaliteit van peuterspeelzalen, dat in werking treedt op 1 augustus 2010, zijn geen eisen gesteld aan de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen. De VNG is van mening dat het voor de veiligheid van jonge kinderen belangrijk is dat naast de andere kwaliteitsnormen voor peuterspeelzalen ook voldoende en passend ingerichte speel- en buitenruimte aanwezig moet zijn. De VNG heeft daarom indertijd met de toenmalige staatssecretaris afgesproken een modelverordening voor de genoemde kwaliteitseisen te maken.

Hoewel het vaststellen van een gemeentelijke verordening een vrije beleidsverantwoordelijkheid van gemeenten is, adviseren wij gemeenten de verordening over te nemen. Voor het uitvoeren van verantwoord en veilig peuterspeelzaalwerk is het immers belangrijk dat minimale eisen gesteld worden aan de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen. Bovendien acht de VNG het, evenals het ministerie van OCW en de landelijke brancheorganisaties nastrevenswaardig om landelijk een eenduidig en uniform kwaliteitsstelsel voor peuterspeelzalen te hanteren.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Modelverordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen	ons kenmerk BAOZW/U201001705 Lbr. 10/083	datum 13 augustus 2010

Geacht college en gemeenteraad,

In de bijlage sturen wij u de VNG modelverordening Ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen, inclusief een toelichting.

De modelverordening hebben wij ontwikkeld ter complementering van de landelijke kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen.

Aanleiding

Bij Wet van 7 juli 2010 is vanuit het zogenaamde wetsvoorstel Oke, de Wet kinderopvang gewijzigd in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. Na inwerkingtreding van de wetswijziging per 1 augustus 2010 geldt een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen.

Ter uitwerking van de globale wettelijke kwaliteitseisen heeft de minister van OCW bij besluit van 9 juli 2010 de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang aangevuld met beleidsregels voor peuterspeelzalen. De Beleidsregels zijn een vertaling van de kwaliteitseisen die de brancheorganisaties voor kinderopvang en peuterspeelzalen in opdracht van de toenmalige staatssecretaris voor OCW in een convenant hebben uitgewerkt.

In het landelijk beleidskader zijn geen kwaliteitseisen voor de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen opgenomen. Enerzijds heeft dit te maken met het uitblijven van rijksmiddelen voor de bekostiging van deze eisen. Anderzijds is de wetgever van mening dat gemeentelijk maatwerk mogelijk moet blijven. De VNG is van mening dat het voor de veiligheid van jonge kinderen belangrijk is dat naast de andere kwaliteitsnormen voor peuterspeelzalen ook voldoende en passend ingerichte speel- en buitenruimte aanwezig moet zijn is. De VNG heeft daarom indertijd met de toenmalige staatssecretaris afgesproken een modelverordening voor de genoemde kwaliteitseisen te maken. Aanvankelijk was het de bedoeling ook de landelijke beleidsregels mee te nemen in de verordening zodat een complete set van regels voor gemeenten

en houders van peuterspeelzalen beschikbaar zou komen. De juridisch adviseurs van de VNG twijfelen echter aan de juridische houdbaarheid van dergelijke regels in een verordening. De VNG heeft daarop besloten zich te beperken tot een smalle verordening voor uitsluitend de in het landelijk kader ontbrekende regels.

Modelverordening

Bij het opstellen van de modelverordening hebben wij de landelijke brancheorganisaties voor kinderopvang en peuterspeelzalen betrokken. De kwaliteitseisen in de verordening zijn overgenomen uit het hiervoor genoemde convenant.

Indien uw gemeente de modelverordening Ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen overneemt, dient u voor het toezicht hierop de GGD expliciet opdracht te geven. Met GGD Nederland hebben wij afgesproken dat aan het Landelijke Toetsingskader voor peuterspeelzalen een extra lokaal en facultatief domein wordt toegevoegd. Het toetsingskader voor dit domein wordt gebaseerd op de VNG modelverordening.

Ten overvloede wijzen wij u er op dat u pas kunt toezien op de regels voor ruimte en inrichting nadat de verordening door de gemeenteraad is vastgesteld. Indien gewenst kunt u de GGD vooraf opdracht geven te inventariseren welke normen voor ruimte- en inrichting elke peuterspeelzaal hanteert. In het geval in uw gemeente reeds een verordening op de kwaliteit van peuterspeelzalen van kracht is, kunt de regels voor ruimte- en inrichting handhaven tot het moment waarop de nieuwe verordening van kracht is. Wij wijzen u er overigens op dat de overige bepalingen in uw verordening met ingang van de inwerkingtreding van de wet van rechtswege zijn vervallen. Ook dient u er nota van te nemen dat handhaving van de eisen in de verordening niet gebaseerd is op de Wet Kinderopvang, maar op de Algemene Wet Bestuursrecht.

Tot slot

Hoewel het vaststellen van een gemeentelijke verordening een vrije beleidsverantwoordelijkheid van gemeenten is, adviseren wij u de verordening over te nemen. Voor het uitvoeren van verantwoord en veilig peuterspeelzaalwerk is het immers belangrijk dat minimale eisen gesteld worden aan de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen. Bovendien acht de VNG het, evenals het ministerie van OCW en de landelijke brancheorganisaties, nastrevenswaardig om landelijk een eenduidig en uniform kwaliteitsstelsel te hanteren.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Mevrouw mr. S.E. Korthuis
lid directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Model Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen

De raad van de gemeente - naam - ,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van...,nr...;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

overwegende dat het gewenst is in aanvulling op de Wet kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen nadere eisen te stellen aan de inrichting van peuterspeelzalen;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder peuterspeelzaal hetgeen daaronder wordt verstaan in de Wet kinderopvang en Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Artikel 2 Groepspeelruimte

1. In een peuterspeelzaal is voor ieder kind minimaal 3,5 m² bruto-oppervlakte aan groepsspeelruimte beschikbaar.
2. Elke ruimte is ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

Artikel 3 Buitenspeelruimte

1. De peuterspeelzaal beschikt over aangrenzende buitenspeelruimte.
2. De buitenspeelruimte voldoet aan de volgende eisen:
  - a. voor kinderen toegankelijk en veilig bereikbaar;
  - b. een oppervlakte van minimaal 3 m² bruto-oppervlakte speelruimte per aanwezig kind;
  - c. ingericht in overeenstemming met de leeftijd van de op te vangen kinderen.

Artikel 4 Aanwijzing toezichthouders

1. Burgemeester en wethouders zien toe op de naleving van de bij deze verordening gestelde regels.
2. Burgemeester en wethouders wijzen de directeur van de GGD aan als toezichthouder.

Artikel 5 Onderzoek door de toezichthouder

1. De toezichthouder onderzoekt na een aanvraag als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen of de instandhouding redelijkerwijs zal plaatsvinden in overeenstemming met de voorschriften uit deze verordening.
2. Onverminderd het eerste lid onderzoekt de toezichthouder jaarlijks of de exploitatie van een peuterspeelzaal plaatsvindt in overeenstemming met de voorschriften uit deze verordening.
3. Naast het onderzoek, bedoeld in het eerste en tweede lid, kan de toezichthouder incidenteel onderzoek verrichten naar de naleving van de bij deze verordening gestelde voorschriften.

Artikel 6 Vastleggen onderzoeksresultaten

1. De toezichthouder legt zijn oordeel naar aanleiding van een onderzoek bij een peuterspeelzaal vast in een inspectierapport.
2. Indien de toezichthouder oordeelt dat door de houder de bij of krachtens artikel 2 en 3 gegeven voorschriften niet zijn of zullen worden nageleefd, vermeldt hij dat in het rapport.
3. Alvorens het rapport vast te stellen, stelt de toezichthouder de houder in de gelegenheid van het ontwerprapport kennis te nemen en daarover zijn zienswijze kenbaar te maken. De toezichthouder vermeldt de zienswijze van de houder in een bijlage bij het rapport.
4. De toezichthouder zendt het inspectierapport onverwijld aan de houder, die een afschrift daarvan zo spoedig mogelijk ter inzage legt op een voor ouders en personeel toegankelijke plaats.
5. De toezichthouder maakt het inspectierapport uiterlijk drie weken na de vaststelling daarvan openbaar.
6. De toezichthouder stelt burgemeester en wethouders in kennis van de vaststelling van het rapport.

Artikel 7   *Hardheidsclausule*

Burgemeester en wethouders kunnen artikel 2 en 3 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voorzover toepassing gelet op het belang van kwalitatief verantwoorde opvang voor kinderen in een peuterspeelzaal leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 8   *Overgangsbepaling*

Binnen twaalf maanden na inwerkingtreding van deze verordening voldoet de houder van een peuterspeelzaal aan de voorschriften uit deze verordening.

Artikel 9   *Intrekking voorgaande regeling en inwerkingtreding*

1. De <citeertitel verordening> wordt ingetrokken.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag volgend op haar bekendmaking.

Artikel 10   *Citeertitel*

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente – naam - - jaartal –

Algemene toelichting

Op 1 augustus 2010 treedt de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (hierna: de Wet) in werking. Het doel van deze Wet is om jonge kinderen in peuterspeelzalen en kindercentra een veilig en stimulerende omgeving te bieden.

Eén van de onderliggende doelstellingen van de nieuwe Wet is de regelgeving over peuterspeelzalen te harmoniseren met de kinderdagopvang. Hierdoor ontstaat een landelijk kwaliteitskader voor zowel de peuterspeelzalen als de kinderdagopvang met minimum kwaliteitseisen. In de Wet zijn dan ook een aantal minimale eisen voor de peuterspeelzalen vastgelegd en is tevens aan de minister de bevoegdheid gegeven aanvullende regelgeving voor de kwaliteit in een Algemene maatregel van Bestuur vast te leggen (AmvB). Van deze bevoegdheid is tot op heden geen gebruik gemaakt omdat de partijen een convenant hebben afgesloten waarin de kwaliteitseisen voor de houders van peuterspeelzalen nader zijn uitgewerkt¹.

De eisen in het convenant hebben als uitgangspunt gediend voor de Beleidsregels kwaliteit peuterspeelzalen (hierna: Beleidsregels) van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Echter, in deze Beleidsregels zijn geen eisen opgenomen ten aanzien van ruimte en inrichting van de peuterspeelzalen. Bij het opstellen van de modelverordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen is aangesloten bij het convenant en de Beleidsregels kwaliteitseisen kinderopvang. Het onderhavige model is in overleg met diverse deskundigen op het gebied van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang en de brancheorganisaties tot stand gekomen.

Ruimte en inrichting

Kwalitatief verantwoorde opvang voor kinderen kan niet zonder het stellen van kwaliteitseisen. Eisen inzake ruimte en inrichting vormen hier een essentieel onderdeel van. De eerste levensjaren van een kind zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de cognitieve, de sociaal-emotionele en de motorische vaardigheden. De opvoeding door de ouders legt daarvoor de basis, maar ook de rest van de omgeving waarin het kind opgroeit is van belang. Veel kinderen brengen enkele uren per dag door in peuterspeelzalen en andere kindercentra. Ze moeten daar veilig kunnen spelen en voldoende ruimte hebben.

Bestaande eisen over veiligheid en gezondheid die algemeen geldend zijn en volgen uit andere wet- en regelgeving zoals bouwvoorschriften, brandveiligheidsvoorschriften, eisen aan speeltoestellen, keukenhygiëne en dergelijke.

Toezicht

In dit hoofdstuk is het kader voor het toezicht beschreven. Op de handhaving, zijn de algemene handhavingsbevoegdheden uit de Awb van toepassing.

---

¹ Verantwoord peuterspeelzaalwerk: een eerste stap naar de toekomst, Convenant Kwaliteit peuterspeelzaalwerk d.d. 9 november 2009.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepaling

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 2 Groepspeelruimte

In dit artikel wordt bepaald dat voor elk kind 3,5m² bruto oppervlak speelruimte aanwezig moet zijn. Speelruimtes dienen passend te zijn ingericht voor spelen en rusten. Bij de inrichting van de binnenruimte dient rekening te worden gehouden met zowel het aantal kinderen dat van een ruimte gebruik maakt als de leeftijd van de kinderen. Het gaat om het totale aantal vierkante meters die beschikbaar zijn in de groepsruimten. Dus de lengte vermenigvuldigd met de breedte van de ruimtes waar de kinderen spelen.

Daarnaast is de houder van een peuterspeelzaal gehouden aan de eisen die zijn vastgelegd in het Bouwbesluit 2003. Het Bouwbesluit bevat bouwtechnische voorschriften waaraan alle bouwwerken minimaal moeten voldoen. Peuterspeelzalen vallen onder de categorie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang'. De eisen uit het Bouwbesluit hebben betrekking op veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu.

Artikel 3 Buitenspeelruimte

Dit artikel geeft aan dat de buitenspeelruimte voor kinderen die gebruik maken van de peuterspeelzaal aangrenzend aan de peuterspeelzaal dient te zijn gesitueerd. Evenals de binnenruimte dient de buitenruimte voor spel geschikt te zijn en ingericht in overeenstemming met de behoeften en mogelijkheden van de kinderen. Ook voor de buitenspeelruimte geldt dat bij de inrichting rekening dient te worden gehouden met het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen die gebruik maken van de ruimte. De speelruimte bestaat per aanwezig kind uit minimaal 3m² bruto oppervlakte. Met aanwezig kind wordt bedoeld op in de peuterspeelzaal aanwezige kinderen, niet noodzakelijkerwijs buitenspelend.

Artikel 4 Aanwijzing toezichthouders

Dit artikel maakt burgemeester en wethouders (hierna B&W) verantwoordelijk voor de naleving van deze verordening. B&W wijzen de directeur van de GGD aan als toezichthouder. Dit is in overeenstemming met het systeem van de wet. De directeur van de GGD oefent aldus het toezicht uit onder het gezag van de burgemeester en wethouders. Afdeling 5.2. van de Algemene wet bestuursrecht bevat een algemene regeling van de bevoegdheden van toezichthouders, zoals het recht op het betreden van plaatsen, op het vorderen van inlichtingen en het inzien van schriftelijke stukken.

Artikel 5 Onderzoek door de toezichthouder

In dit artikel worden drie soorten van onderzoek onderscheiden. In de eerste plaats onderzoekt de toezichthouder naar aanleiding van een aanvraag voor de exploitatie van een peuterspeelzaal of aan de voorschriften uit deze verordening zal worden voldaan. Daarnaast voert de toezichthouder jaarlijks regulier onderzoek uit bij bestaande peuterspeelzalen. Voorts beschikt de toezichthouder op grond van lid 3 over de mogelijkheid om incidenteel onderzoek te verrichten naar de naleving van de voorschriften uit deze verordening.

Artikel 6 Vastleggen onderzoeksresultaten

De resultaten van het onderzoek uit artikel 5 worden door de toezichthouder schriftelijk vastgelegd in een inspectierapport. De toezichthouder zendt het ontwerp-inspectierapport aan de houder van de peuterspeelzaal. De houder wordt hiermee in de mogelijkheid gesteld om een reactie te geven op de inhoud van het rapport. De toezichthouder dient de reactie van de houder als bijlage bij het rapport te voegen. De houder zorgt er voor dat zowel ouders van kinderen in de peuterspeelzaal als het personeel inzage hebben in het inspectierapport van de toezichthouder. Uiterlijk 3 weken na ontvangst maakt de toezichthouder het inspectierapport openbaar. Het ligt voor de hand dat de toezichthouder voor de openbaarmaking een breed toegankelijk medium kiest. Gedacht kan worden aan de mogelijkheden die het internet biedt. Van deze vaststelling worden burgemeester en wethouders door de houder op de hoogte gebracht. In de praktijk zal het veelal betekenen dat de toezichthouder het inspectierapport naar burgemeester en wethouders toezendt.

Artikelen 7

Het opnemen van een hardheidsclausule in deze verordening opent de mogelijkheid voor burgemeester en wethouders om, in gevallen waarin toepassing van een artikel van de verordening een onbillijkheid van overwegende aard zou opleveren, artikel 2 en 3 buiten toepassing te laten of daarvan af te wijken. Het afwijkende besluit van burgemeester en wethouders moet altijd binnen de doelstellingen van de verordening passen. De toepassing van de hardheidsclausule moet beperkt blijven tot individuele gevallen. Het gebruik van dit artikel is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk.

Artikel 8

De overgangsbepaling is opgenomen om houders van bestaande peuterspeelzalen de tijd en gelegenheid te bieden om aan de voorschriften zoals gesteld in de verordening te voldoen. Indien er binnen een gemeente al een verordening bestaat met eisen aan ruimte- en inrichting van peuterspeelzalen, dan is het niet nodig om deze overgangsbepaling op te nemen.

Artikel 9 en 10

Deze bepalingen spreken voor zich.